

Predkladacia správa

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky ako iniciatívny návrh nelegislatívny materiál *Rekonštrukcia národnej kultúrnej pamiatky a prevádzkových priestorov Štátnej opery v Banskej Bystrici*.

Vláda Slovenskej republiky sa v *Programovom vyhlásení vlády Slovenskej republiky na roky 2016 – 2020* zaviazala vypracovať analýzu stavu sídelných budov štátnych umeleckých a pamäťových inštitúcií a následne návrh investičného programu ich postupnej obnovy a modernizácie vrátane technického vybavenia. Materiál predkladáme v súlade s programovým vyhlásením a úlohou č. 20 z *Rozpracovaného Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2016 – 2020 na podmienky rezortu kultúry*.

Štátna opera v Banskej Bystrici sídli v budove, ktorá je národnou kultúrnou pamiatkou zapísanou v Ústrednom zozname kultúrnych pamiatok pod č. 108/1. Ako svoju prvú stavbu ju naprojektoval Ing. arch. prof. Emil Belluš a bola postavená v roku 1929. Dodnes nebola realizovaná komplexná rekonštrukcia historickej budovy Štátnej opery v Banskej Bystrici.

Pôvodne mala Štátna opera realizovať verejnú prácu pod názvom *Dostavba a prestavba budovy Štátnej opery v Banskej Bystrici*. Keďže sa nepodarilo z rôznych ekonomických a legislatívnych príčin začať spomínanú verejnú prácu, ktorej zámer vznikol už v roku 2002 a nereализoval sa ani do roku 2008, vznikol havarijný stav, ktorý bolo potrebné urýchlene riešiť. Do havarijného stavu sa dostali vnútorné prevádzkové priestory opery, nevyhovujúce zázemie, v ktorom sa nachádzajú šatne hercov, orchestrálnych hráčov, baletu, zvučiarov a javiskových technikov, priestory garderóby, parochniarskej dielne, orchestrálna jama – rizikové pracovisko, konštrukcia krovu a strešná krytina. V júni 2008 Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky v nadväznosti na vyššie uvedené a na základe súdnoznaleckých posudkov začalo havarijnú situáciu Štátnej opery okamžite riešiť. Projektová dokumentácia *Dostavba a prestavba Štátnej opery v Banskej Bystrici* riešila rozsah prác, ktoré boli limitované a ohraničené výškou a dostupnosťou finančných prostriedkov uvoľnených zo štátneho rozpočtu. Neriešila problém komplexne, ale iba v tom čase najnutnejšie potreby Štátnej opery. Riešením havarijného stavu bolo potrebné zmeniť celkovú koncepciu rekonštrukcie a sústrediť sa na odstránenie havarijného stavu, čo následne vytrhlo z kontextu pôvodného plánu určité práce na niektorých pôvodne plánovaných objektoch.

Havarijný stav určil priority rekonštrukcie, ktoré museli vychádzať z podmienok určených na odstránenie tohto stavu. Musela sa akceptovať podmienka neprerušenia umeleckej činnosti divadla a do úvahy sa musel zobrať aj fakt, že ide o národnú kultúrnu pamiatku. V súlade s týmito podmienkami sa realizovali v rokoch 2008 – 2010 jednotlivé časti rekonštrukcie a prístavby tak, aby z pohľadu ďalšej rekonštrukcie následne nedochádzalo k zbytočným nákladom a aby funkčné a na činnosť potrebné priestory nezostali nedostavané z dôvodu limitovaných finančných prostriedkov. Odstránením havarijného stavu sa vyriešili hygienicky nevyhovujúce šatňové priestory hráčov orchestra, zboru a sólistov,

vyriešili sa problémy so skúšobňou orchestra a skúšobným javiskom, pracovisko korepetítora, čiastočne problémy priestorov garderóby, orchestrálnej jamy a odstránil sa aj havarijný stav podkrovia a strechy.

Doteraz vykonané práce v Štátnej opere priniesli na jednej strane vyriešenie akútneho havarijného stavu, ale na druhej strane odkryli ďalšie potreby celkovej rekonštrukcie. Z pôvodného zámeru rekonštrukcie a dostavby sa z dôvodu havarijného stavu a prideleného množstva finančných prostriedkov zrealizovala len časť plánovaných prác. Pôvodne určené finančné prostriedky stačili len na vyriešenie havarijného stavu. Od tejto doby vznikli a budú aj naďalej vznikať ďalšie akútne problémy. Štátna opera sídli v Národnom dome – národnej kultúrnej pamiatke, ktorý bol postavený ešte v roku 1929. Pri odstraňovaní havarijného stavu sa ukázalo množstvo ďalších nových problémov, ktoré vytvárajú akútnu požiadavku na rekonštrukciu objektu národnej kultúrnej pamiatky a prevádzkových priestorov Štátnej opery v Banskej Bystrici.

Predchádzajúce uznesenia vlády Slovenskej republiky (č. 459 zo 6. júla 2011, ktorým bol schválený rozvojový program priorít verejných prác Komplexnej rekonštrukcie Štátnej opery na roky 2012 – 2014, a uznesenie č. 95 z 25. februára 2015, ktorým vláda uložila ministrovi kultúry pokračovať v druhej etape rekonštrukcie budovy Štátnej opery) akcentovali potrebu riešenia akútneho stavu sídelnej budovy Štátnej opery.

Z dôvodu hrozby vzniku ďalších havarijných stavov v krátkom čase a tiež z dôvodu pokračovania poškodzovania tejto národnej kultúrnej pamiatky navrhuje Ministerstvo kultúry SR uskutočniť rekonštrukciu budovy a priestorov Štátnej opery. Cieľom projektu je ochrana slovenského kultúrneho dedičstva a predĺženie životnosti národnej kultúrnej pamiatky, vytvoriť dôstojné podmienky pre kultúrno-spoločenské a reprezentačné podujatia mestského, celoslovenského i medzinárodného významu a zlepšenie pracovných podmienok zamestnancov Štátnej opery v Banskej Bystrici.

Z hľadiska prevádzky Štátnej opery budú rekonštrukčné práce rozdelené na jednotlivé etapy so zámerom zachovať prevádzkovú činnosť Štátnej opery v čo najväčšej miere vzhľadom na to, že v Banskej Bystrici nie sú iné vhodné priestory pre jej činnosť. Prebiehať budú v rokoch 2021 – 2025 hlavne v čase divadelných prázdnin.

Pri príprave rozpočtu projektu vychádza Ministerstvo kultúry SR z podkladov Štátnej opery v Banskej Bystrici, stavebného zámeru pripraveného v spolupráci s Technickou univerzitou Košice, aktuálneho stavu budovy, predpokladaného vnútorného vybavenia scény a zázemia Štátnej opery v Banskej Bystrici. Ministerka kultúry Slovenskej republiky predkladá návrh na finančné krytie projektu zo štátneho rozpočtu v celkovej výške 29 980 000,00 eur.

Predložený materiál bude mať negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, avšak tieto vplyvy sú rozpočtovo zabezpečené. Predložený materiál nebude mať sociálne vplyvy,

vplyvy na životné prostredie, na podnikateľské prostredie, na informatizáciu spoločnosti ani na služby verejnej správy pre občana.

Návrh materiálu bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania, ktorého výsledky sú uvedené vo vyhodnotení pripomienkového konania. Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky predkladá materiál *Rekonštrukcia národnej kultúrnej pamiatky a prevádzkových priestorov Štátnej opery v Banskej Bystrici* na rokovanie vlády Slovenskej republiky bez rozporov.